

Uitreiking Draaginsigne Gewonden aan Libanon-veteraan Jos Remmen op 26 januari 2019 in Oorlogsmuseum Overloon

Geachte heer Remmen,

Geachte aanwezigen,

Vandaag bent u hier, omringd door uw echtgenote en kinderen, familie, vrienden en collega's. Het is een bijzondere dag. In de eerste plaats voor u en uw thuisfront, maar ook voor alle andere aanwezigen. Ik beschouw het als een enorme eer dat ik u vandaag, als Gouverneur van Limburg, mag toespreken en u hier – op deze bijzondere locatie - namens de Minister van Defensie het Draaginsigne Gewonden mag uitreiken.

Limburg heeft veel veteranen en heeft bovendien al lange tijd een sterke binding met veteranen en actieve militairen. Niet voor niets staan twee van de meest indrukwekkende militaire monumenten, het Nationaal Monument voor Vredesoperaties en het Nationaal Indië Monument, in Roermond. Daarnaast hebben we een nauwe verbinding met het Regiment Limburgse Jagers.

Ook u bent een veteraan uit Limburg, uit het Maasdorp Bergen om precies te zijn. Ik vergeef u overigens van harte dat u ervoor koos om het Draaginsigne Gewonden op Brabantse grond te ontvangen. In dit schitterende museum bent u immers een actief vrijwilliger. Daarvoor ben ik dan ook graag de provinciegrens overgestoken naar Brabant, waar ik me overigens altijd zeer welkom voel!

We zijn hier in het Oorlogsmuseum in Overloon. Dit is een historische plek waar historie tot leven komt. Op deze plek wordt het verhaal van onze bevrijding na vijf lange jaren van oorlog verteld en verbeeld. Voor veteranen van toen kwam een einde aan de oorlog waarin ze vochten. Zoals er ook een einde kwam aan de oorlogen en vredesmissies van andere militairen in latere decennia.

Militairen die zich met tomeloze inzet voor onze vrede en veiligheid nog steeds inzetten of hebben ingespannen. Voor deze bijdrage aan vrede en veiligheid, voor hun inzet onder gevaarlijke omstandigheden en voor de offers die zij brachten, verdienen veteranen onze grote en blijvende waardering. Die wordt de afgelopen jaren gelukkig ook steeds vaker en nadrukkelijker geuit, bijvoorbeeld op de Nederlandse Veteranendag.

Die waardering voor de inzet van en het begrip voor onze veteranen was echter niet altijd vanzelfsprekend. U kunt daarover meepraten, meneer Remmen. De vredesmacht waarvan u zelf als

beroepssergeant begin jaren tachtig tweemaal deel uitmaakte, de United Nations Interim Force in Lebanon oftewel UNIFIL, kampte aanvankelijk met een ongelukkige beeldvorming. Toen de eerste Nederlandse militairen in 1979 naar Zuid-Libanon werd uitgezonden, zagen velen dit als een rustige missie onder vreedzame omstandigheden, met vooral zand en verveling als grootste tegenstanders.

U, meneer Remmen, en met u 9.000 andere Nederlandse militairen die in de jaren 1979-1985 in Libanon dienden, heeft ervaren dat de missie beslist geen rustige missie was. U moest vrede handhaven waar geen vrede was. UNIFIL had aanvankelijk als hoofdtaak om als een buffermacht rust en orde te handhaven, en de Libanese regering te helpen bij het herstel van haar gezag in Zuid-Libanon.

In de praktijk kwam hiervan weinig terecht. Israël creëerde langs zijn noordgrens een nagenoeg VN-vrije zone waarin de milizie van majoor Haddad het voor het zeggen kreeg. Ondertussen bleven Palestijnse strijders gewoon actief. U en uw kameraden van het 44^e Pantserinfanteriebataljon hebben dat in 1980 aan den lijve ondervonden. Beschietingen, geweld, intimidatie, bedreigingen en humanitair onrecht waren schering en inslag. Vier van uw kameraden uit deze tijd zijn vandaag ook aanwezig. Dit onderstreept het citaat van generaal bd Peter van Uhm, waarnaar u zelf graag verwijst: "Vriendschap in het kwadraat, dat is kameraadschap...".

Toen u begin 1982 voor de tweede keer naar Libanon was uitgezonden viel Israël vanwege de aanhoudende Palestijnse acties zelfs opnieuw Zuid-Libanon binnen. De VN-troepen hadden destijds het mandaat noch de middelen om daar iets tegen te ondernemen. U was op dat moment gelegerd in de havenstad Tyrus en bevond zich daardoor middenin het oorlogsgebied. De extreme situatie waarin u op dat moment terecht kwam is voor ons onvoorstelbaar.

De Nederlandse UNIFIL-veteranen hebben al met al onder zware omstandigheden de vrede gediend. Zij hebben hiervoor gelukkig steeds vaker waardering gekregen. Dit gebeurde en gebeurt tijdens veteranendagen, maar bijvoorbeeld ook door de toekenning van de Wateler Vredesprijs in 1985 en de toekenning in 1988 van de Nobelprijs voor de Vrede aan de veertien VN-vredesmachtsen die tot dan toe vredesmissies hadden uitgevoerd. Op grond van die hoge waardering kregen vele duizenden Nederlandse UNIFIL-militairen de afgelopen jaren het Draaginsigne Nobelprijs VN-militairen uitgereikt.

Honderden UNIFIL-veteranen hebben echter een hoge prijs betaald, doordat ze aan geweldsincidenten, ongevallen of andere ingrijpende ervaringen lichamelijke gebreken of psychische klachten hebben overgehouden. Ook wordt in deze lijn steeds vaker een moral injury benoemd.

Confrontatie met oorlog en geweld eiste ook onder de Nederlandse blauwhelmen zijn tol. Ook u, meneer Remmen, heeft voor uw belangrijke vredeswerk als militair een hoge prijs betaald. U was getuige van dood en verderf en maakte als jonge militair in Zuid-Libanon diverse ingrijpende ervaringen mee waarbij u zelf groot gevaar liep.

Deze traumatische ervaringen en de spanning tijdens uw uitzendingen in Zuid-Libanon heeft u lange tijd kunnen wegstoppen. Wij weten ook van oudere veteranen – denk aan Indië of Korea – dat veteranen zich ondanks de meest heftige ervaringen daarna nog jarenlang op bewonderenswaardige wijze op de been weten te blijven. Zij storten zich met energie en volharding op werk en gezin en functioneren vaak net zo goed en gedreven als ieder ander. Ook u heeft dat bijna twintig jaar – eerst bij de landmacht en daarna in een burgerloopbaan – voor elkaar gebokst.

Maar voor veteranen met dergelijke ingrijpende ervaringen kan er ook vele jaren na dato een periode aanbreken waarin het verdedigingspantser barsten gaat vertonen. Ook bij u was dat het geval. Pas toen werd voor u zelf en anderen duidelijk dat u ernstige psychische klachten had als gevolg van uw uitzendervaringen. Uiteindelijk luidde de diagnose een Posttraumatische Stress-Stoornis. Hiervoor heeft u de afgelopen tien jaar professionele nazorg gezocht en gevonden, mede om uw aandoening te leren accepteren en ermee te leren omgaan. Dat heeft voor u en uw thuisfront ongetwijfeld zijn vruchten afgeworpen. Ook deze nieuwe missie, uw gevecht voor herstel en het opnieuw in balans komen, vergde enorm veel, van u en van uw thuisfront. Ook daarvoor heb ik het allergrootste respect.

Inmiddels ziet uw leven er anders uit. U heeft met steun van uw gezin en vele anderen hard gewerkt aan het herstellen van de balans. Dat u daarin weer de kracht heeft gevonden om voor anderen, voor de samenleving van betekenis te willen zijn, maakt op mij ook een diepe indruk. Als geliefd vrijwilliger in dit prachtige museum, als trouwe kameraad voor andere Libanon-veteranen, maar bijvoorbeeld ook als zeer gewaardeerd gastspreker voor het educatieve programma 'Veteraan in de Klas' van het Veteraneninstituut. Uw talent om anderen – museumbezoekers of schoolkinderen – te boeien en belangrijke boodschappen mee te geven – blijft niet onopgemerkt en geeft ook uzelf voldoening. U zoekt en vindt binding met onze samenleving en voegt daaraan tot op de dag van vandaag als veteraan bijzondere waarde toe.

Meneer Remmen, beste Jos. Sinds het begin van de jaren tachtig heeft u veel meegemaakt. Uw leven is nadelig beïnvloed door de blijvende geestelijk wond die uw uitzending naar Libanon heeft veroorzaakt. Vele landen kennen gewondenmedailles voor militairen. Nederland is echter het enige land ter wereld dat als erkenning van psychisch letsel aan militairen en veteranen een dergelijke decoratie toekent. U heeft dit Draaginsigne Gewonden aangevraagd en u heeft namens de Minister

van Defensie officieel bericht gekregen dat het DIG u ook is toegekend. Aan mij de grote eer het aan u te mogen uitreiken.

Het DIG is een zichtbaar teken van respect voor en dank aan hen die tijdens oorlogen of vredesmissies lichamelijk of geestelijk gewond zijn geraakt. Sinds 1990 is het draaginsigne aan ruim 5.000 veteranen toegekend. Dat is minder dan 1% van alle Nederlandse militairen die tijdens oorlogen en vredesmissies zijn ingezet. Dat maakt het DIG nog unieker en waardevoller. Het zilveren, kruisvormige draaginsigne bestaat uit een horizontale balk met de Latijnse spreuk “vulneratus nec victus”, oftewel ‘gewond, maar niet verslagen’. Met het uitspreken van mijn indruk dat u dat ook zo ervaart – gewond, maar niet verslagen – lees ik eerst de officiële beschikking voor alvorens u het Draaginsigne Gewonden op te spelden.

>> tekst oorkonde/ beschikking

De Minister van Defensie

gelet op het Ministerieel Besluit van 11 oktober 1990, nr. D 90/251/24321, van de Ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Verkeer en Waterstaat

kent toe

Het Draaginsigne Gewonden aan J.W.P. Remmen

Is getekend, de Minister van Defensie

's Gravenhage, 16 juli 2018